

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 20.4.2015
poděkovala C(2015) 2294 final

Vážený pane předsedo,

Komise by Senátu ráda za jeho usnesení k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o kodexu Unie o vízech (vízový kodex) (přepracované znění) {COM (2014) 164 final} a návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení cestovních víz a o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 562/2006 a (ES) č. 767/2008 {COM (2014) 163 final}.

Komise sdílí názor Senátu, že při projednávání společné vízové politiky, která usnadňuje vstup a pobyt legálně cestujících osob, vede k ekonomickému růstu, činí EU přitažlivější pro cestovní ruch a zjednodušuje podnikatelům jejich pravidelné obchodní podnikatelům, je zároveň potřeba zajistit rovnováhu mezi ekonomickými a bezpečnostními dopady. Komise je odhodlána zachovat bezpečnost na vnějších hranicích a řešit nedovolené přistěhovalectví. Hlavním cílem navrhovaného vízového kodexu Unie je vytvořit diferencovaný přístup, který na základě objektivních kritérií rozlišuje mezi známými/pravidelnými cestujícími a neznámými žadateli. Zavedením takového diferencovaného přístupu se sníží administrativní zátěž jak pro žadatele, tak orgány členských států a uvolní se zdroje, které bude možno zaměřit na osoby, jež do schengenského prostoru cestují poprvé a mohou představovat bezpečnostní nebo imigrační riziko.

V zájmu reciprocity procesního zjednodušení by Komise ráda zdůraznila, že vízový kodex by stanovil podmínky a postupy pro vydávání krátkodobých víz a platil by obecně pro všechny státní příslušníky třetích zemí, kteří musí žádat o vízum pro krátkodobý pobyt. Tato pravidla odrážejí cíle Unie v oblasti společné vízové politiky, mezi něž patří mimo jiné přilákání cestujících. Řada zjednodušení se týká spíše (ekonomické) situace jednotlivých uchazečů a jejich vízové historie než jejich státní příslušnosti. Unie s řadou určitých třetích zemí uzavřela dohody o zjednodušení vízového režimu a tyto mezinárodní dohody jsou reciproční v případech, kdy občané EU podléhají v dané třetí zemi vízové povinnosti.

Pokud jde o stanovisko Senátu, že doba vyřízení žádosti by neměla být snížena na navrhovaných 10 kalendářních dnů, a naopak by měla být zachována lhůta 15 kalendářních dnů, Komise by ráda zdůraznila, že před vypracováním návrhu provedla studii o posouzení dopadů a jedním ze zjištění této studie bylo, že členské státy obecně vyřizují žádosti o udělení

Vážený pan Milan ŠTĚCH
Předseda Senátu
Valdštejnské náměstí 17/4
CZ – 118 01 Praha 1

víza během 5 až 7 dnů. Komise je proto toho názoru, že 10-denní lhůta by ve většině případů dala členským státům dost času na provedení nezbytných kontrol. Je třeba rovněž připomenout, že Komise navrhla zkrácení lhůty ze 7 na 5 kalendářních dnů v případech předchozí konzultace, což rovněž umožní zkrátit celkovou dobu vyřízení žádosti. V neposlední řadě je třeba upozornit na skutečnost, že v jednotlivých případech, kdy je třeba provést důkladnější kontrolu, návrh stanoví, že doba vyřízení žádosti může trvat až 20 kalendářních dnů.

Komise bere na vědomí obavy Senátu ohledně zrušení požadavku, aby žadatelé o víza měli cestovní zdravotní pojištění (CZP), chtěla by však zdůraznit, že tento požadavek není vstupní podmínkou kontrolovanou na vnějších hranicích, nýbrž se týká pouze státních příslušníků třetích zemí, kteří musí žádat o vízum pro krátkodobý pobyt. Komise se tedy při přípravě návrhu snažila získat informace od členských států ohledně využívání cestovního zdravotního pojištění držiteli víz, o účinnosti pojištění v případech krytí nákladů akutního lékařského ošetření atd., tyto informace však v členských státech nejsou obecně dostupné. Některé členské státy uvedly, že osoby, které nejsou jejich státními příslušníky, jim dluží vysoké částky za léčbu či ošetření. Nicméně velká část těchto dluhů pochází od příslušníků třetích zemí, kteří nepodléhají vízové povinnosti, či občanů jiných členských států EU. Komise se domnívá, že bez spolehlivých důkazů přidané hodnoty cestovního zdravotního pojištění by se na tomto požadavku nemělo trvat.

Senát rovněž vyjadřuje znepokojení nad návrhem na zavedení možnosti dočasného vydávání víz členským státem na vnějších hranicích. Komise by ráda zdůraznila, že takové dočasné režimy by musely být pečlivě připraveny a řízeny: v první řadě by členský stát, který hodlá takový režim zavést, musel tento režim oznámit Evropskému parlamentu, Radě a Komisi tři měsíce před zahájením projektu. Oznámení by muselo obsahovat tyto prvky: cíl režimu, kterým by měla být podpora krátkodobého cestovního ruchu, délku trvání režimu (nesmí přesáhnout 5 měsíců v kalendářním roce), jasné vymezení kategorií cestujících, jichž se režim týká, geografickou působnost, organizační modalita režimu a opatření, jejichž účelem je ověření podmínek udělování víz. Po skončení režimu by dotyčný členský stát musel Komisi předložit podrobnou zprávu o provádění režimu. V neposlední řadě je třeba připomenout, že víza vydávaná v rámci takového režimu by byla platná pouze po dobu nejvýše 15 kalendářních dnů a pouze pro území členského státu, který vízum uděluje, což znamená, že jeho držitel by nebyl oprávněn cestovat do jiných členských států.

Senát ve svém usnesení dále vyjádřil nesouhlas s konceptem povinného zastupování členských států. Komise upřednostňuje tradiční formu zastoupení stanovenou na základě dvoustranné dohody mezi dvěma členskými státy. Podle návrhu může žadatel, který žije v určitém místě, kde příslušný členský stát nemá zastoupení ani zde není zastoupen, podat žádost na konzulátu jakéhokoliv členského státu, který v daném místě zastoupení má. To však členským státům nebrání v uzavírání formálních ujednání a nové ustanovení může členské státy dokonce podněcovat, aby tak činily. Komise však považuje za nepřijatelné, aby žadatelé v určitých částech světa museli pro účely podání vízové žádosti cestovat přes celý kontinent z důvodu poměrně omezené konzulární sítě řady členských států. Takové „ad hoc“ zastoupení by mělo být chápáno jako logický vývoj schengenské spolupráce na základě solidarity a sdílení zátěže. Kromě toho by neměl být zveličován administrativní dopad povinného

zastoupení, protože členské státy jsou obecně přítomny nebo alespoň již zastoupeny v místech s vysokým počtem žádostí; účelem povinného zastoupení by tak bylo obsazení zbývajících tzv. „bílých míst“. Komise ve svém hodnocení dopadu odhaduje, že pro zastupující členské státy by důsledkem bylo pouze zhruba 100 000 dalších žádostí ročně.

Pokud jde o obavy Senátu, že existuje „vysoká pravděpodobnost“ zneužívání navrhovaného cestovního víza pro účely de facto dlouhodobých pobytů, Komise by ráda zdůraznila, že návrh obsahuje dva prvky ke snížení uvedeného rizika předtím, než žadatelé získají cestovní vízum a vstoupí do schengenského prostoru:

- Žadatelé o vydání cestovního víza budou muset předložit doklad o tom, že v žádném členském státě nezůstanou déle než 90 dní. To by bylo snadné pro skupiny absolvující turné (např. umělci, účelem jejichž cesty jsou živá vystoupení, či sportovní týmy), které mají předem stanovený program cesty, nebo výzkumné pracovníky s jasně stanovenými úkoly, pro jednotlivé turisty by to však bylo poněkud složitější. V takovém případě by museli předložit rezervaci jízenek či letenek nebo jiný věrohodný důkaz.*
- Aby se zabránilo tomu, že žadatelé, kteří hodlají pobývat (a nelegálně pracovat) pouze v jednom členském státě, dostanou cestovní vízum, obsahuje návrh přísná měřítko pro posouzení výše finančních prostředků určených na pokrytí nákladů na pobyt. Pouze žadatelé, kteří mohou prokázat (např. bankovními výpisy, pravidelnými příjmy), že mají dostatečné prostředky na pobyt v schengenském prostoru v délce alespoň 90 dnů až jeden rok, by mohli získat cestovní vízum. Tento požadavek by představoval značnou překážku zejména pro žadatele s nekalými úmysly, a orgány členských států by ho uplatňovaly striktně dle vlastního uvážení. Kromě toho žadatelé, kteří mají v úmyslu během svého pobytu v schengenském prostoru pracovat, budou muset získat a předložit pracovní povolení předtím, než o cestovní víza požádají.*

Jakmile žadatelé získají cestovní vízum a vstoupí do schengenského prostoru, nebude už poté existovat definitivní záruka, že dodrží 90-denní lhůtu. V prostoru, v němž se na vnitřních hranicích neprovádí kontroly, není možné kontrolovat délku pobytu návštěvníků v každém členském státě. To se však nijakým způsobem neliší například od situace státních příslušníků třetích zemí, kteří mají povolení k pobytu nebo dlouhodobé vízum vydané jedním z členských států. V EU legálně pobývá přibližně 20 milionů státních příslušníků třetích zemí, kteří na základě povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza mohou cestovat do jiných členských států schengenského prostoru za účelem pobytu nepřesahujícího 90 dnů (během jakéhokoli období 180 dnů). Nelze však nijak kontrolovat, zda dodržují 90-denní lhůtu.

Při přípravě tohoto návrhu zvažila Komise možnost vytvoření kontrolního mechanismu, jehož prostřednictvím by držitelé cestovních víz museli vnitrostátním správním orgánům oznamovat místo a délku pobytu. Nicméně zřízení a fungování takového systému by pro správní orgány členských států představovalo obrovskou zátěž a vzhledem k odhadovanému ročnímu počtu žadatelů o cestovní víza (100 000 až 120 000 ročně) by bylo poněkud nepřiměřené.

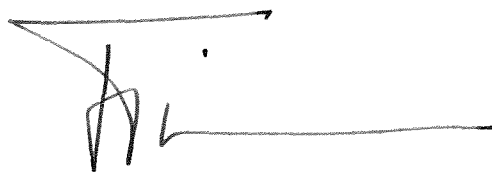
Komise se tudíž domnívá, že riziko zneužití, které není s přihlédnutím k cílovým skupinám, pro něž je navrhované cestovní vízum určeno, příliš vysoké, lze kontrolovat jinými prostředky, zejména výše uvedenými kontrolami ex-ante. Důkladné provádění těchto kontrol by bylo na konzulátech členských států nebo vízových orgánech, tak jak je již provádějí při vydávání

krátkodobých víz nebo vnitrostátních dlouhodobých víz, čímž by zabraňovaly zneužívání navrhovaného nového typu víza.

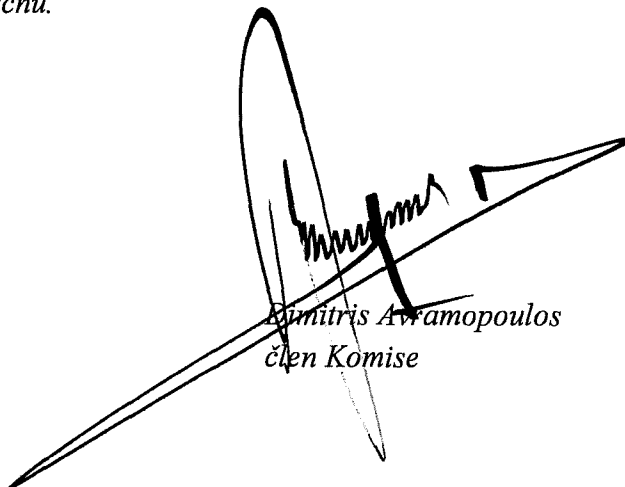
Výše uvedená fakta jsou založena na původním návrhu předloženém Komisí, který je v současnosti předmětem legislativního procesu, na němž se podílí jak Evropský parlament, tak Rada, v níž je zastoupena i Vaše vláda.

Komise doufá, že tato objasnění jsou dostatečnou odpovědí na připomínky Senátu, a těší se na pokračování politického dialogu v budoucnu.

S úctou

*Frans Timmermans
první místopředseda*

*Dimitris Avramopoulos
člen Komise*